

Detta dokument publicerades ursprungligen på engelska av FN:s Livsmedels- och jordbruksorganisation. Dokumentet har översatts till svenska av Utrikesdepartementets språktjänst. Utrikesdepartementet ansvarar för kvaliteten på översättningen. I händelse av avvikelser gäller den engelska källtexten.

Utdrag ur The State of Food Security and Nutrition in the World 2017

2017

THE STATE OF FOOD SECURITY AND NUTRITION IN THE WORLD

BUILDING RESILIENCE FOR PEACE AND FOOD SECURITY

FN:s Livsmedels- och jordbruksorganisation

Rom 2017

OBLIGATORISK HÄNVISNING:

FAO, IFAD, UNICEF, WFP och WHO. 2017.
The State of Food Security and Nutrition in the World 2017.
Building resilience for peace and food security.
 Rom, FAO

CENTRALA BUDSKAP

- I Agenda 2030 för hållbar utveckling och FN:s decennium för åtgärder på nutritionsområdet 2016–2025 uppmanas samtliga länder och intressenter att gå samman för att få ett slut på hungern och förebygga alla former av felnäring till 2030.
- Årets upplaga av rapporten *The State of Food Security and Nutrition in the World* är inledningen på en regelbunden uppföljning av arbetet med att uppnå de mål för tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition som fastställts i Agenda 2030.
- Antalet människor i världen som lider av kronisk undernäring uppskattades öka från 777 miljoner 2015 till 815 miljoner 2016. Detta är dock fortfarande lägre än 2000 års siffra på 900 miljoner.
- Efter en långvarig nedgång kan det senaste årets ökning vara ett tecken på en vändning i utvecklingen. Situationen när det gäller tryggad livsmedelsförsörjning har försämrats, i synnerhet i delar av Afrika söder om Sahara, Sydostasien och Västasien. Försämringarna har framförallt observerats i konfliktsituationer och i situationer där konflikter inträffat samtidigt som torka eller översvämningar.
- Akut undernäring drabbade en tolfedel (52 miljoner) av alla barn under fem år 2016, varav mer än hälften (27,6 miljoner) lever i Sydasiens.
- Flera former av felnäring förekommer samtidigt, och många länder upplever på en och samma gång höga nivåer av undernäring hos barn, anemi hos kvinnor och fetma hos vuxna. Den ökande graden av övervikt och fetma bidrar till denna problematik. Övervikt och fetma hos barn ökar i de flesta regioner och samma problem hos vuxna ökar i alla regioner. År 2016 var 41 miljoner barn under fem år överviktiga.
- Antalet konflikter ökar också. Konflikter påverkar livsmedelsförsörjningen kraftigt och ligger bakom en stor del av den ökade otryggheten i livsmedelsförsörjningen. Klimatrelaterade påfrestningar förvärrar detta problem.
- Konflikter är en av de främsta orsakerna till allvarliga livsmedelskriser och den senaste tidens ökning av antalet svältsituationer. Problemen med hunger och undernäring är betydligt allvarligare i områden med utdragna konflikter och låg institutionell kapacitet.
- Minskningen av antalet personer som är drabbade av hunger i världen verkar ha avstannat, men denna förändring återspeglas än så länge inte i förekomsten av tillväxthämning hos barn, som fortsätter att minska även om förbättringstakten är lägre i vissa regioner.
- Globalt sjönk förekomsten av tillväxthämning hos barn från 29,5 procent till 22,9 procent mellan 2005 och 2016, men 155 miljoner barn under fem år lider fortfarande av tillväxthämning världen över.
- Arbetet med att motverka otrygghet i livsmedelsförsörjningen och undernäring i konfliktdrabbade situationer kan inte fortsätta i gamla hjulspår. Det krävs ett

konfliktmedvetet angreppssätt med samordning av omedelbara humanitära insatser, långsiktiga utvecklingsåtgärder och fredsbevarande insatser.

- I den här rapporten ges en tydlig varning för att ambitionen att få ett slut på hungersnöd och felnäring till 2030 kommer att bli svår att uppnå. För det ska vara möjligt krävs förnyade insatser med nya arbetssätt.

DEL 1

EFTER EN LÅNGVARIG NEDGÅNG VERKAR HUNGERN I VÄRLDEN ÖKA IGEN

Antalet människor med näringsbrist i världen har ökat från 777 miljoner 2015 till 815 miljoner 2016. Detta är dock fortfarande lägre än 2000 års siffra på cirka 900 miljoner. Förekomsten av undernäring beräknas ha ökat till uppskattningsvis 11 procent 2016, vilket fortfarande är betydligt lägre än för tio år sedan. Den senaste tidens ökning är emellertid ytterst oroväckande och utgör en betydande utmaning för de internationella åtagandena om att få ett slut på hungern till 2030.

Det är ännu inte klart om ökningen av hunger och otrygghet i livsmedelsförsörjningen markerar början på en uppåtgående trend eller om det återspeglar en akut, övergående situation. Oavsett har den positiva utvecklingen med minskade nivåer och grad av undernäring bromsat in betydligt sedan 2010. Dessa nedslående nyheter kommer samma år som svält utropats i ett land (Sydsudan) och situationer av akut otrygghet i livsmedelsförsörjningen med risk att övergå i svält konstaterats i flera andra länder (exempelvis Nigeria, Somalia och Jemen).

Situationen när det gäller tryggad livsmedelsförsörjning har försämrats märkbart i delar av Afrika söder om Sahara samt Sydostasien och Västasien, vilket beskrivs i del 1 av denna rapport. Försämringarna har framför allt observerats i samband med konflikter, ofta i kombination med torka eller översvämningar (delvis kopplade till fenomenet El Niño). Del 2 i denna rapport innehåller en djupgående analys av hur konflikter påverkar livsmedelsförsörjningen och hur otrygghet i livsmedelsförsörjningen kan utlösa konflikter. De senaste tio åren har antalet våldsamma konflikter runtom i världen ökat markant, vilket har slagit hårdast mot landsbygdsbefolkningen. Fler konflikter leder till större otrygghet i livsmedelsförsörjningen, skapar en grogrund för våld och orsakar nya konflikter. Situationen har också förvärrats i vissa fredliga områden, i synnerhet områden som är drabbade av ekonomisk nedgång. Ett antal länder som är kraftigt beroende av råvaruexport har drabbats hårt av minskad export och sjunkande skatteintäkter de senaste åren. Detta har påverkat livsmedelsutbudet på grund av minskad importkapacitet. Tillgången till livsmedel har därmed begränsats, eftersom minskade skatteintäkter försämrat ländernas möjligheter att skydda fattiga hushåll mot stigande livsmedelspriser.

UNDERNÄRINGEN HOS BARN FORTSÄTTER ATT MINSKA, MEN ÖVERVIKTEN ÖKAR

Den oroväckande utvecklingen när det gäller indikatorer för undernäring reflekteras emellertid inte i nutritionsresultaten. Resultaten när det gäller olika former av felnäring (som beskrivs mer ingående nedan) visar på en fortsatt minskning av tillväxthämning hos barn, vilket reflekteras i de globala och regionala genomsnitten. Fortfarande drabbas dock nästan vart fjärde barn under fem år av tillväxthämning, vilket ökar risken för nedsatt kognitiv förmåga, leder till sämre resultat i skola och arbete och ökar risken att dö av infektioner. Samtidigt blir övervikt hos barn under fem år ett allt större problem i de flesta regioner, och fetma hos vuxna fortsätter att stiga i samtliga regioner. Flera former av felnäring förekommer samtidigt, och många länder upplever på en och samma gång höga nivåer av undernäring hos barn och fetma hos vuxna.

Det kan vara svårt förstå hur tryggad livsmedelsförsörjning i termer av en uppskattning av tillräckligt kostenergiintag kan försämrats globalt, samtidigt som förekomsten av undernäring hos barn (tillväxthämning) minskar och fetma bland vuxna ökar. Tryggad livsmedelsförsörjning är dock endast en faktor i nutritionsresultaten, i synnerhet när det gäller barn. Andra faktorer är kvinnors utbildningsnivå, de resurser som anslås till nationella strategier och program för mödrars, spädbarns och små barns nutrition, tillgång till rent vatten, grundläggande sanitet, hälso- och sjukvårdstjänster av god kvalitet, livsstil, livsmedelsmiljö och kultur. Det behövs fler kontextspecifika bedömningar för att urskilja kopplingarna mellan hushållens tryggade livsmedelsförsörjning och nutrition och orsakerna till de synbara motsättningarna i den senaste tidens utveckling inom tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition. Dessa nya uppskattningar är emellertid en varningssignal om att det kommer att bli en utmaning att nå målet om en värld utan hunger och felnäring till 2030. För att vi ska nå det målet krävs ett oavbrutet engagemang och ständiga insatser som bidrar till ett fullgott utbud av och tillräcklig tillgång till näringsrik mat.

ETT NYTT SKEDE: TRYGGAD LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING OCH NUTRITION I AGENDA 2030 FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

The State of Food Security and Nutrition in the World 2017 utgör början på ett nytt skede i uppföljningen av arbetet för en värld utan hunger och felnäring – ett mål som fastställdes i Agenda 2030 för hållbar utveckling (Agenda 2030). I det andra målet för hållbar utveckling (SDG 2) uppmanas länderna att ”avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk” till 2030. SDG 2 består av åtta mål som samlar hunger, tryggad livsmedelsförsörjning, nutrition och hållbart jordbruk under ett gemensamt mål. Det internationella samfundet uppmanas att försöka förstå hur dessa faktorer påverkar varandra och att verka för integrerade strategier och åtgärder. Agenda 2030 inleddes samtidigt som Förenta nationernas decennium för åtgärder på nutritionsområdet (2016–2025) lanserades. Detta ger ytterligare draghjälp till insatser för att utrota hunger och förhindra alla former av felnäring världen över.

I del 1 av den här rapporten följer vi upp framstegen mot att nå målet om att säkra tillgången till mat för alla (SDG mål 2.1) och få ett slut på alla former av felnäring (SDG 2.2). Årets rapport innehåller för första gången två mått på otrygghet i livsmedelsförsörjningen. FAO:s traditionella indikator för hungerns utbredning, **förekomsten av undernäring**, kompletteras av **förekomsten av allvarlig otrygghet i livsmedelsförsörjningen**, som beräknas utifrån uppgifter som samlas in från vuxna personer världen över med hjälp av en **skala över upplevd otrygghet i**

livsmedelsförsörjningen (FIES). FIES är ett nytt verktyg baserat på personliga intervjuer som syftar till att mäta människors möjligheter att skaffa mat. I rapporten utvärderas även utvecklingen för sex nutritionsindikatorer, inbegripet tre SDG 2-indikatorer för felnäring hos barn (tillväxthämning, akut undernäring och övervikt). Utvärderingen syftar vidare till att öka kunskapen om sambanden mellan de två första SDG 2-målen och vilka åtgärder som behövs för att nå dem. Med tanke på den utökade omfattningen har det traditionella samarbetet mellan FAO, IFAD och WFP vid sammanställandet av denna rapport utökats till att även ta in erfarenheter och sakkunskap från UNICEF och WHO.

I del 2 av rapporten kopplas framstegen mot tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition till andra mål om hållbar utveckling. Med tanke på den senaste tidens globala utveckling är årets rapport inriktad på sambandet mellan SDG 2 och SDG 16 – det vill säga mellan konflikter, tryggad livsmedelsförsörjning och fred. Detta visar inte bara hur konflikter påverkar livsmedelsförsörjning och nutrition, utan också hur en tryggare livsmedelsförsörjning och stabilare försörjningsmöjligheter på landsbygden kan förebygga konflikter och bidra till varaktig fred.

DEL 2

CENTRALA BUDSKAP

- Hunger och undernäring ökar i länder som befinner sig i konflikt och därför är det viktigt att öka kunskapen om förhållandet mellan hunger, konflikt och fred.
- En klar majoritet av de som lider av kronisk otrygghet i livsmedelsförsörjningen och felnäring lever i konfliktdrabbade länder. Det rör sig om uppskattningsvis 489 av 815 miljoner människor med undernäring och 122 av 155 miljoner barn med tillväxthämning.
- Problemen med hunger och undernäring är betydligt större i områden som är drabbade av utdragna konflikter i kombination med svag institutionell kapacitet och/eller negativa, klimatrelaterade händelser.
- De flesta länder har gjort betydande framsteg de senaste 25 åren när det gäller att minska hunger och undernäring, men i majoriteten av de konfliktdrabbade länderna har utvecklingen avstannat eller gått bakåt.
- Konflikter är en gemensam nämnare vid akuta livsmedelskriser och den senaste tidens svältsituationer.
- Under det senaste decenniet har konflikterna blivit allt fler och alltmer komplexa. Detta hämmar arbetet med att avskaffa hungern till 2030.

I del 2 av årets upplaga av *The State of Food Security and Nutrition in the World* sammanställs resultat som visar att konflikter påverkar livsmedelsförsörjning och nutrition och att ökad otrygghet i livsmedelsförsörjningen kan förvärra konflikter, i synnerhet i kombination med andra faktorer. Vidare diskuteras hur konfliktmedvetna strategier för tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition kan bidra på ett avgörande sätt till att upprätthålla fred och förebygga konflikter.

VARFÖR FOKUSERA PÅ SAMBANDET MELLAN KONFLIKT, TRYGGAD LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING OCH NUTRITION?

År 2016 rapporterades över 100 miljoner människor vara drabbade av kritisk otrygghet i livsmedelsförsörjningen. Detta är en ökning från 80 miljoner föregående år.¹⁹ I början av 2017 utropades svält i Sydsudan, och varningar utfärdades om en hög risk för svältliknande villkor i nordöstra Nigeria, Somalia och Jemen. Konflikter och inbördeskrig är gemensamma nämnare i samtliga dessa fall, precis som i de flesta andra länder som är drabbade av livsmedelskriser. Just nu klassificerar FAO dessutom 19 länder som drabbade av långvarig kris (se ruta 6). Samtliga 19 länder är också drabbade av konflikter och våld för närvarande, vanligtvis i kombination med negativa klimathändelser som utdragen torka, som allvarligt drabbar livsmedelsproduktionen och försörjningsmöjligheterna.

Konflikter och våld har lett till att miljontals människor tvingats fly, vilket har orsakat problem med otrygghet i livsmedelsförsörjningen i värdsamhällena och gjort dessa problem mer svårösta. Inbördeskriget i Syrien har exempelvis tvingat över 6 miljoner människor att fly från sina hem till andra platser inom landet, och ytterligare 5 miljoner att fly till grannländer.²⁰ I dagsläget tillbringar flyktingar i genomsnitt mer än 17 år i läger eller i värdsamhällen.²¹ Under 2016 levde över 2 miljarder människor i instabila länder drabbade av våld och konflikter. När staten, de samhällsekonomiska systemen och/eller lokalsamhällena inte har kapacitet att förebygga, lösa eller hantera konfliktsituationer är det vanligtvis de fattigaste och mest utsatta samhällsgrupperna som drabbas hårdast. Världsbanken och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) beräknar att den höga befolkningstillväxten och den svaga ekonomiska utvecklingen kan innebära att minst hälften av den totala befolkningen som lever under instabila och konfliktdrabbade förhållanden 2030 kommer att utgöras av fattiga människor.²²

Människor som lever i konfliktdrabbade länder löper större risk att drabbas av otrygghet i livsmedelsförsörjningen och undernäring. FAO:s senaste beräkningar för 2016, som tas upp i del 1, visar att 815 miljoner människor i världen – drygt var nionde person – lider av undernäring. Majoriteten av dessa (489 miljoner) lever i konflikt- och våldsdramade, instabila länder där förekomsten av undernäring är högre än i länder som inte är drabbade av konflikt. Ännu mer talande är att utvecklingen har avstannat eller gått bakåt i de flesta länder som är drabbade av konflikt, trots de betydande framsteg som har gjorts de senaste 25 åren när det gäller att minska hunger och undernäring. Konflikter är en central faktor som förklarar varför den långvariga utvecklingen med minskad hunger i världen verkar ha vänt. De utgör därför en stor utmaning när det gäller att få ett slut på hunger och felnäring. Antalet konflikter ökar, världen blir alltmer våldsam och konflikterna alltmer svårösta.²³ I rapporten om det globala fredsindeket 2016 konstaterades att världen är mindre fredlig nu än den var 2008, och att de årliga fredsnivåerna har minskat under fem av de senaste åtta åren.²⁴

Hunger och undernäring ökar i länder som befinner sig i instabila situationer och i konfliktdrabbade länder, och därför är det viktigt att öka kunskapen om förhållandet mellan hunger, konflikt och fred. Denna kunskap bör sedan ligga till grund för konfliktmedvetna strategier²⁵ vid utformandet av åtgärder och strategier för att hantera hunger och undernäring i sådana miljöer, samtidigt som den ger incitament för att upprätthålla fred.

ALLMÄNNA REKOMMENDATIONER

Konflikter kan ha mycket negativa och destruktiva konsekvenser för de direkta och indirekta livsmedelsförsörjnings- och nutritionsindikatorerna på individ- och hushållsnivå, exempelvis nutritionsrelaterad sjuklighet och dödlighet. Vid övervägandet av lämpliga åtgärder är det viktigt att förstå de komplexa, direkta och indirekta kanalerna samt de många försvårande faktorerna. Detta kräver i sin tur en förståelse för konfliktens natur samt för kontextspecifika faktorer och sårbarheten i människors försörjningsmöjligheter.

För att effektivt kunna ta itu med konfliktrelaterade orsaker till otrygghet i livsmedelsförsörjningen och undernäring samt minska riskerna för konflikt är det nödvändigt att investera i orsaksbedömningar över flera sektorer och åtgärder som är inriktade mot både kronisk och akut otrygghet i livsmedelsförsörjningen och undernäring. Det behövs konsekventa åtgärder och strategier för att hantera dessa faktorer, enligt följande principer:

- Ekonomiska strategier är nödvändiga i de fall där konflikter och social otrygghet skapar ekonomiska kriser som skadar produktion och tillväxt och hotar livsmedelsförsörjning och nutrition. Dessutom behövs sociala strategier för att hantera hot mot hälsa och nutrition orsakade av minskat utbud av och försämrade tillgång till livsmedel.
- Strategier för och investeringar i jordbruks- och livsmedelssystemen är särskilt viktiga. Allvarliga ekonomiska kriser kan uppstå om grundorsaken till konflikten är konkurrens om naturtillgångar, exempelvis mark- eller vattenresurser. Strategierna bör hantera dessa grundorsaker och syfta till att minska – och om möjligt förebygga – deras inverkan på livsmedelssystemen, livsmedelsförsörjningen och ekonomin i stort. Jordbruket är den bärande delen av människors försörjning i många konfliktdrabbade länder. Därför bör åtgärderna vara inriktade på investeringar som stärker jordbrukssektorns motståndskraft.
- Ändamålsenligt stöd till personer som drivits på flykt av konflikter måste vara en central punkt på den politiska dagordningen, med tanke på att över hälften av världens flyktingar kommer från konfliktdrabbade länder och andelen internflyktingar är som störst i dessa områden. Tillräckliga försörjningsmöjligheter och socialt stöd måste ges både till flyktingar och till värdsamhällen, eftersom även värdsamhällellenas resurser utsätts för ökade påfrestningar. Det är också viktigt att ta itu med den ökade risken för sjukdomar på grund av försämrade tillgång till vatten, sanitet samt hälso- och sjukvård.
- Det behövs strategier och storskaliga program som syftar till att bygga upp och stärka motståndskraften mot påfrestningar och stressfaktorer och därigenom förebygga långvariga konsekvenser för livsmedelsförsörjning och nutrition. Det är viktigt att stärka de sociala systemen och skyddsnetten, eftersom hushållens förmåga att själva hantera påfrestningar oftast är kraftigt försvagad under våldsamma konflikter. Om inte dessa program finns på plats kan enskilda personer och hushåll ta till alltmer destruktiva och oåterkalleliga

hanteringsstrategier som äventyrar framtida försörjningsmöjligheter, livsmedelsförsörjning och nutrition.

- Strategier och program för tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition måste utformas med hänsyn till specifika behov och prioriteringar bland män, kvinnor, pojkar och flickor. De måste omfatta ingripanden som är jämställdhetsorienterade och inte lämnar någon på efterkälken. Detta kräver att åtgärdernas utformning bygger på en grundlig jämställdhetsanalys och att full hänsyn tas till människors sårbarhet och förmågor, så att både män och kvinnor får möjlighet att bli delaktiga i hela processen.

För att skapa förutsättningar för enhetliga strategier som beskrivits ovan är det viktigt att förbättra kunskapsunderlaget om orsak och verkan i sambandet mellan konflikter, otrygg livsmedelsförsörjning och upprätthållandet av fred (se ruta 17). Dessutom kan konflikter se ut på olika sätt och vara mer eller mindre komplexa, vilket har betydande konsekvenser för de insatser och åtgärder som syftar till att minska hunger och undernäring. Arbetet i konfliktdrabbade sammanhang kan inte fortsätta i gamla hjulspår. Det krävs en konfliktmedveten strategi om vi ska kunna hantera utmaningarna med hunger och undernäring.

Eftersom kraftiga störningar kopplade till tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition också kan vara en utlösande eller försvårande faktor vid konflikter, kommer arbetet med att skapa stabilare försörjningsmöjligheter på landsbygden och åtgärder för att förbättra en tryggad livsmedelsförsörjning troligtvis att vara avgörande när det gäller att mildra konflikternas konsekvenser och minska risken för att konflikter uppstår. Oavsett vad som utlöser konflikter finns det **tre principer** som bör övervägas vid identifierandet av möjliga åtgärder för att hantera konflikter. I samtliga situationer bör åtgärderna stödja övergripande fredsprocesser och bidra till att upprätthålla fred, kräva konfliktmedvetna strategier och säkerställa att kvinnors roll erkänns i tillräcklig utsträckning:

- Vid pågående konfliktsituationer är det ytterst viktigt att stöd tillhandahålls på ett sätt som inte förvärrar spänningarna, som inte orsakar skada och som är förenligt med humanitära principer. Samtidigt är det viktigt att säkerställa insatsernas syfte, som ska vara att bygga upp motståndskraft och tillgodose de akuta behoven.
- I mer stabila områden bör fokus ligga på att främja lokal försoning och normalitet, exempelvis genom att förbättra försörjningsmöjligheter, säkra tillgångar och återuppbygga infrastruktur, samt tillhandahålla grundläggande tjänster (t.ex. hälso- och sjukvård, nutrition och sociala tjänster). Detta bör göras på ett sätt som bidrar till att ena samhällen, stärka den sociala sammanhållningen och erbjuda en plattform för fredsrelaterade lärdomar.
- I områden med upprättade fredsavtal måste stödet vara riktat mot lokala och nationella freds- och utvecklingsplaner på ett enhetligt och integrerat sätt.

Det finns inga universallösningar med rekommenderade åtgärder som ska vidtas i alla konfliktsituationer, men några allmänna rekommendationer om **mer beprövade arbetsätt** är följande:

- Upprätthållande av fred är ett långsiktigt åtagande. Om vi ska gå framåt i utvecklingen är det viktigt att tänka, investera och agera långsiktigt. Samspelet mellan åtgärder för tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition och komplexa, samhällsförändrande processer både

formar och formas av enskilda personers och hushållens beteenden, sociala normer, institutioner, marknadernas funktionssätt och kollektiva åtgärder.

- Närmare samarbeten mellan humanitära, utvecklingsrelaterade och fredsmäklade aktörer samt internationella finansiella institutioner kommer att bidra på ett betydelsefullt sätt till att hjälpa samhällen som drabbats av konflikter och utdragna kriser att ta itu med grundorsaker, bygga upp motståndskraften och hitta hållbara lösningar.
- Om vi ska bidra till ökad livsmedelstrygghet, nutrition och hållbar fred krävs ett nytt sätt att tänka och ett mer genomtänkt och förebyggande angreppssätt. Vi behöver gå från kortsiktiga och produktionsinriktade åtgärder till mer långsiktiga hållbara och samlade resultat som är kopplade till ett strategiskt fokus på att bygga upp motståndskraften.
- Vid konflikter och utdragna kriser är det oerhört viktigt att öka utvecklingsåtgärderna för att hjälpa människor att bli självständiga så snabbt som möjligt och öka motståndskraften mot kommande påfrestningar (exempelvis konflikter). Detta kräver en större risktolerans, tidigare insatser, flexibla finansiering och en konfliktmedveten programplanering som kan anpassas till olika sammanhang.

Noter

2 Antalet människor som drabbats av otrygghet i livsmedelsförsörjningen omfattar alla som lever i hushåll där en vuxen under årets lopp har upplevt otrygghet i livsmedelsförsörjningen enligt frågorna i FIES-undersökningen. Detta överensstämmer med den definition som fastställer att tryggad livsmedelsförsörjning föreligger när ”samtliga människor ständigt har [...] tillgång till mat [...] och omfattar fall där otryggheten i livsmedelsförsörjningen kan ha varit övergående. Se ordlistan, s. 107.

.....

19 Se Food Security Information Network (FSIN). 2017. *Global Report on Food Crises 2017* (tillgänglig på www.fao.org/3/a-br323e.pdf). De uppskattade siffrorna om osäkerhet på krisnivå i livsmedelsförsörjningen kommer från ett urval länder och/eller befolkningsgrupper som drabbades av mycket allvarlig och omfattande akut otrygghet i livsmedelsförsörjningen under perioden januari–december 2016. Den främsta informationskällan är Integrated Food Security Phase Classification (IPC)/Cadre Harmonisé (CH), som omfattar följande: länder där något segment av befolkningen befinner sig i IPC/CH-fas 4 (akut) eller 5 (katastrof), länder där minst 1 miljon människor befinner sig i IPC/CPH-fas 3 (kris) och länder för vilka FN:s permanenta samordningskommitté (IASC) utlyst en akut, systemomfattande humanitär insats. Dessa siffror omfattar otrygghet i livsmedelsförsörjningen på akut nivå som kräver omedelbara humanitära insatser. De skiljer sig från uppskattningarna av förekomsten av undernäring som presenteras i tidigare avsnitt. Dessa är mer övergripande och mäter kronisk livsmedelsbrist.

20 Förenta nationernas flyktingkommissariat (UNHCR). 2017. Syria Regional Refugee Response. Inter-agency Information Sharing Portal. I: *Regional Overview* [online]. Genève, Schweiz. [Hämtad den 27 juni 2017] <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>

21 K. von Grebmer, J. Bernstein, A. de Waal, N. Prasai, S. Yin och Y. Yohannes. 2015. *2015 Global Hunger Index: Armed conflict and the challenge of hunger*. Bonn, Tyskland; Washington, DC, USA och Dublin, Irland: WeltHungerHilfe; International Food Policy Research Institute (IFPRI) och Concern Worldwide.

22 Världsbanksgruppen uppskattar att 46 procent av alla som lever i instabila och konfliktdrabbade situationer i världen år 2030 kommer att vara fattiga. OECD:s uppskattning är 60 procent. Uppskattningarna skiljer sig åt, eftersom de båda källorna använder olika definitioner av instabilitet och våld. För Världsbankens uppskattningar, se Världsbanken. 2017. *Fragility, conflict and violence. I: The World Bank* [online]. Washington, DC. [Hämtad den 27 juni 2017] www.worldbank.org/en/topic/fragilityconflictviolence/overview. För OECD:s uppskattningar, se OECD. 2016. *States of Fragility 2016: Understanding Violence*. Paris. [Hämtad den 27 juni 2017] www.oecd.org/dac/states-of-fragility-2016-9789264267213-en.htm

23 OECD, 2016 (se not 22).

24 Institute for Economics and Peace (IEP). 2016. *Global Peace Index 2016*. Sydney, Australien. [Hämtad den 27 juni 2017] http://visionofhumanity.org/app/uploads/2017/02/GPI-2016-Report_2.pdf

25 Med konfliktmedvetenhet avses initiativ som bygger på en förståelse för de sammanhang de genomförs i (bland annat en systematisk studie av konfliktens natur, orsak, aktörer och dynamik) samt interaktionen mellan åtgärderna och varje enskilt sammanhang. I ett fredsbevarande sammanhang innebär det att maximera de positiva effekterna för freden och samtidigt minimera de negativa effekterna (i enlighet med bästa praxis och minimistandarder), bland annat risken att skapa ”framtida faror”. Konfliktmedvetenhet inbegriper både att skaffa en djupgående förståelse för tvåvägsinteraktionen mellan åtgärder och sammanhang och att agera utifrån den förståelsen. En konfliktmedveten strategi behövs i alla sammanhang (även i situationer där bakomliggande spänningar inte har lett till våldsamheter).